

Miljödepartementet

Rättsenheten

Kansliråd

Malin Wik

Telefon 08-405 24 17

E-post malin.wik@environment.ministry.se

Koncentration av miljöprövningsdelegationerna

Bakgrund

I proposition 2009/10:215 om Mark- och miljödomstolar har regeringen bedömt att prövningen av ansökan om tillstånd till mindre miljöfarliga verksamheter, s.k. B-verksamheter, bör koncentreras till färre länsstyrelser än i dag. En sådan koncentration bör ske till miljöprövningsdelegationerna vid länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

Av propositionen (s. 97) framgår att syftet med koncentrationen är att åstadkomma en mer effektiv och ändamålsenlig prövning av B-verksamheterna samt att tydliggöra miljöprövningsdelegationernas och länsstyrelsernas olika roller. En prövning hos färre miljöprövningsdelegationer innebär att erfarenheten av att pröva olika typer av verksamhet kommer att öka och den ger också bättre förutsättningar för en enhetlig rättstillämpning.

Riksdagen har antagit regeringens proposition (bet. 2009/10:JuU27, rskr. 2009/10:364).

Med anledning av vad regeringen anfört i propositionen om Mark- och miljödomstolar har Miljödepartementet tagit fram ett förslag till en ny förordning om miljöprövningsdelegationer, *se bilaga 1*. Förslaget innebär att den reglering av miljöprövningsdelegationernas verksamhet som i dag finns i förordningen (2007:285) med länsstyrelseinstruktion flyttas till den nya förordningen.

Nedan kommenteras bestämmelserna i förslaget till förordningen om miljöprövningsdelegationer. Förordningens disposition motsvarar till stor del den i förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer.

1 §

Av paragrafen framgår att förordningen är meddelad med stöd av regeringens s.k. restkompetens.

2 §

Av paragrafen framgår vid vilka länsstyrelser som det ska finnas miljöprövningsdelegationer. De länsstyrelser som anges är samma som anges i propositionen 2009/10:215.

3 §

I paragrafen anges vilka typer av ärenden som miljöprövningsdelegationerna har att pröva. Paragrafen motsvarar 16 § 1 och 2 förordningen med länsstyrelseinstruktion. Koncentrationen av miljöprövningsdelegationerna innebär därmed ingen ändring i fråga om vilka uppgifter delegationerna har.

4–10 §§

Med anledning av koncentrationen måste det regleras vilket prövningsområde varje miljöprövningsdelegation har. Förslaget till prövningsområden utgår bland annat från de domsområden som mark- och miljödomstolarna kommer att ha enligt förordningen (2919:984) om mark- och miljödomstolarnas domsområden. Prövningsområdena bör inte vara alltför stora med hänsyn till att miljöprövningsdelegationerna i vissa ärenden har offentliga sammanträden på den plats där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivs. I dag är det stor skillnad på antalet ärenden mellan olika miljöprövningsdelegationer. Även efter en koncentration kommer vissa miljöprövningsdelegationer vara större än andra. Till skillnad mot i dag kommer dock samtliga sju miljöprövningsdelegationer få ett ärendeunderlag som ger goda förutsättningar för att bygga upp kompetens och erfarenhet av olika ärendetyper.

11 §

Paragrafen reglerar sammansättningen i miljöprövningsdelegationen. Första stycket motsvarar 17 § första stycket och 18 § sista stycket länsstyrelseinstruktionen. Till skillnad mot i dag framgår det att det ska finnas så många ersättare för ordföranden som behövs för verksamheten. Andra stycket motsvarar 17 § andra stycket i länsstyrelseinstruktionen. Tredje stycket motsvarar 17 § tredje stycket i länsstyrelseinstruktionen.

12 §

Av paragrafen framgår hur ordföranden och miljösakkunnig i miljöprövningsdelegationen utses. Paragrafen motsvarar i huvudsak 18 § i länsstyrelseinstruktionen.

13 §

Bestämmelsen i paragrafen är ny. Till skillnad från 11 § som reglerar sammansättningen i delegationen som helhet, så reglerar 13 § vilken sammansättning delegationen ska ha när den prövas ärenden.

14 §

Bestämmelsen är ny. I dag lämnas ansökan in till den länsstyrelse där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivs. På motsvarande sätt som gäller för miljödomstolarna enligt 20 kap. 8 § miljöbalken (fr.o.m. den 2 maj 2011 finns bestämmelsen i 3 kap. 1 § lagen [2010.921] om mark och miljödomstolar) bör ärenden prövas av den miljöprövningsdelegation inom vars prövningsområde verksamheten i huvudsak bedrivs eller avses att bedrivs.

15 §

Bestämmelsen är ny. Första stycket innebär att beredningen ska utföras av anställda vid en länsstyrelse där det finns en miljöprövningsdelegation.

Andra stycket innehåller ett undantag från första stycket. För att underlätta övergången och skapa förutsättningar för en resurseffektiv övergång får, under perioden 2012-2013, anställda vid de överlämnande länsstyrelserna bereda ärenden för miljöprövningsdelegationen. Resurserna för beredningen kommer dock gå över till länsstyrelserna med miljöprövningsdelegationer per den 1 januari 2012. Dessa länsstyrelser kommer därmed behöva köpa nödvändiga beredningsresurser från de avlämnande länsstyrelserna. Den föreslagna övergångslösningen innebär ett ansvar för länsstyrelserna med miljöprövningsdelegationer att tillsammans med övriga länsstyrelser inom prövningsområdet, komma överens om hur beredningen av ärenden ska ske. Syftet är att möjliggöra för miljöprövningsdelegationerna att använda sig av den kompetens som finns hos personalen på länsstyrelserna samtidigt som övergångskostnaderna minskar eftersom personalfrågan kan lösas successivt genom byte av arbetsuppgifter, pensionsavgångar eller övergång till annan länsstyrelse. Övergångsperioden ger möjlighet för en successiv koncentration av beredningen. Det är dock viktigt att den flexibilitet som bestämmelsen medger används på ett sätt som innebär att beredningen av B-ärenden även under övergångsperioden sker på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. From den 1 januari 2014 ska beredningen av B-ärenden således vara fullt ut koncentrerad till de länsstyrelser som har miljöprövningsdelegationer.

16 §

Paragrafen motsvarar delvis 19 § i länsstyrelseinstruktionen.

17 §

Paragrafen motsvarar 20 § första stycket länsstyrelseinstruktionen.

18 §

Paragrafen motsvarar 20 § andra stycket länsstyrelseinstruktionen.

19 §

Paragrafen motsvarar 21 § första och andra styckena förordningen med länsstyrelseinstruktion.

20 §

Paragrafen är ny. Första stycket innebär ett tydliggörande av länsstyrelsens och miljöprövningsdelegationens olika roller. Mot bakgrund av koncentrationen är det viktigt att tydliggöra att länsstyrelsen i det eller de län där verksamheten bedrivs eller kommer att bedrivas alltid ska ges tillfälle att yttra sig. Det innebär att även om verksamheten kommer att bedrivas i ett län där även miljöprövningsdelegationen är placerad så ska länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

21 §

Paragrafen motsvarar 19 § andra och tredje styckena förordningen med länsstyrelseinstruktion.

22 §

Paragrafen motsvarar 21 § tredje stycket förordningen med länsstyrelseinstruktion.

23 §

Paragrafen är ny och syftar till att åstadkomma en samverkan mellan de länsstyrelser som har miljöprövningsdelegationer i gemensamma frågor, t.ex. avseende handläggningsrutiner.

24 §

En motsvarande bestämmelse finns i dag i 21 § tredje stycket länsstyrelseinstruktion. Bestämmelsen föreslås placeras i en egen paragraf under en ny rubrik.

Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda ikraft den 1 januari 2012, vilket innebär att det då kommer att finnas sju miljöprövningsdelegationer i stället för dagens 21. Ärenden som inletts, dvs. där en ansökan lämnats in till länsstyrelsens miljöprövningsdelegation, kommer behöva överföras till de länsstyrelser som fortsättningsvis ska pröva ärenden inom det aktuella prövningsområdet. Målsättningen bör vara att under tiden fram till den 1 januari 2012 hinna avgöra sådana ärenden där handläggningen hunnit långt och där både ordföranden och den miljöskunnige är väl insatta.

Förordningen om ändring i förordningen med länsstyrelseinstruktion

Som en följd av den föreslagna nya förordningen om miljöprövningsdelegationer föreslås att 17–21 § förordningen med länsstyrelseinstruktion upphävs och att 15 och 16 §§ konsekvensändras, se bilaga 2.

Konsekvenser

Miljö kvalitetsmålen

Förslaget kan inte antas ha några direkta konsekvenser för möjligheten att nå miljö kvalitetsmålen.

Statsfinansiella konsekvenser

Förslaget gäller en koncentrerad prövning och beredningen av ansökan om tillstånd till s.k. B-verksamheter. Förslaget innebär inga nya uppgifter för länsstyrelserna som helhet. Vissa omställningskostnader kan eventuellt uppstå på grund av övertalighet på de avlämnande länsstyrelserna och på grund av tillfälliga ökade handläggningstider på de mottagande länsstyrelserna. Med anledning av den två år långa överlämningsperioden bör dessa kostnader inte bli omfattande.

Domstolarna

Förslaget innebär inte några nya uppgifter för domstolarna. Den föreslagna indelningen i verksamhetsområden för miljöprövningsdelegationerna innebär att överklaganden av ärenden från miljöprövningsdelegationerna kommer att prövas av samma mark- och miljödomstol som i dag. Av 3 kap. 1 § femte stycket lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar följer att ärenden som överklagas från

- Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Stockholms län respektive Dalarnas län kommer att prövas av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt,
- Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne län respektive Östergötlands län kommer att prövas av Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt,
- Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län kommer att prövas av Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt,
- Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län kommer att prövas av Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt, och
- Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län kommer att prövas av Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt.

Det innebär att koncentrationen av miljöprövningsdelegationer inte kommer innebära någon förändring i fråga om antalet inkommande ärenden till mark- och miljödomstolarna.

Länsstyrelserna

Regeringen har i propositionen 2009/10:215 (s. 183-186) redogjort för konsekvenserna av en koncentrerad prövning av B-verksamheter. I propositionen anges att en koncentration av prövningen av ansökan om tillstånd till B-verksamheter till sju länsstyrelser skapar förutsättningar

för en mer kvalificerad och effektiv prövning. En prövning hos färre länsstyrelser ger också förutsättningar för en enhetlig rättstillämpning.

För att skapa goda förutsättningar för en mer kvalificerad och effektiv prövning föreslås nu att även beredningen av de ärenden som miljöprövningsdelegationen prövar, ska ske vid miljöprövningsdelegationen. Det har från de länsstyrelser som inte längre ska pröva B-verksamheter framförts en oro över att det blir svårt att upprätta hålla kompetensen vid länsstyrelsen om beredningen av B-ärenden flyttas bort. Mot bakgrund av de övriga roller som samtliga länsstyrelser kommer ha även fortsättningsvis i fråga om tillsyn, tillsynsvägledning, deltagande vid samråd och upprättande av miljökonsekvensbeskrivningar samt som remissinstans i tillståndsärenden, så bör det vara möjligt att upprätta hålla samma kompetens som i dag. Vid flera delegationer har antalet tillståndsärenden varit få vilket försvårat möjligheten att bygga upp kompetens. Den omständigheten att prövningen och handläggningen av tillståndsärenden försvinner från länsstyrelserna kan därför inte antas ha någon avgörande betydelse för förutsättningarna att utföra de uppgifter som kommer ligga på länsstyrelsen även fortsättningsvis.

Den omständigheten att beredningen av tillståndsärendena ska ske vid sju miljöprövningsdelegationer samtidigt som ärendena kommer att remitteras till länsstyrelsen, innebär delvis en dubbel hantering av ärendena. Koncentrationen kommer också innebära längre resor i de ärenden som miljöprövningsdelegationen beslutar att hålla ett offentligt sammanträde. Samtidigt kan det antas att en koncentrerad beredning till sju länsstyrelser på sikt resulterar i sådana effektivitetsvinster att koncentrationen av beredningen totalt sett inte medför några ökade kostnader.

Den totala kostnaden för ordföranden, miljösakkunniga, beredningspersonal och administration beräknas uppgå till cirka 56 miljoner kronor. Dessa medel ska vid en koncentration omfördelas mellan länsstyrelserna. Mot bakgrund av att koncentrationen kan antas leda till en mer effektiv ärendehantering, uppskattas att cirka 20 procent av de totala kostnaderna bör stanna kvar hos de överlämnande länsstyrelserna.

Regeringen avser att i samband med att förordningen om miljöprövningsdelegationer beslutas, ge länsstyrelserna i uppdrag att fortlöpande åiterrapportera om hur arbetet med att förbereda övergången till full koncentration fortgår.

Kommunerna

Kommunerna är remissinstans i de ärenden som prövas av miljöprövningsdelegationerna. Denna roll förändras inte i och med koncentrationen.

Allmänheten och miljöorganisationer

Rätten och förutsättningarna för allmänheten och miljöorganisationerna att föra talan i ärenden som prövas av miljöprövningsdelegationerna påverkas inte av koncentrationen.

Företag

Vid remitteringen av förslagen i propositionen 2009/10:215 uttryckte en del remissinstanser tveksamhet mot att låta länsstyrelsen eller en delegation knuten till länsstyrelsen pröva B-verksamheter. Tveksamheten grundar sig i den koppling som finns mellan länsstyrelsen och miljöprövningsdelegationen och att handläggarna på länsstyrelsen och miljöprövningsdelegationen kan arbeta med tillsyn och tillståndsprövning av samma verksamhet. Förslaget till ny förordning om miljöprövningsdelegationer syftar bland annat till att tydliggöra länsstyrelsen och delegationens olika roller dels genom att flertal länsstyrelser inte längre kommer ha uppgiften att vara både tillsyns- och tillståndmyndighet, dels genom att de handläggare som bereder ärenden vid delegationen ska vara placerade vid delegationen och därmed inte samtidigt arbeta med tillsyn.

Från verksamhetsutövare har även framförts synpunkter avseende handläggningstider och att miljöprövningsdelegationerna bedömer samma typ av verksamhet på olika sätt.

En koncentration av prövningen och handläggningen av B-ärenden kan antas leda till en mer kompetent och effektiv prövning och kan också antas ge bättre förutsättningar för en mer enhetlig rättstillämpning.

Bilaga 1: Förslag till förordning om miljöprövningsdelegationer

Bilaga 2: Förslag till ändring i förordningen (2007:285) med länsstyrelseinstruktion

Förordning om miljöprövningsdelegationer;

SFS

Utkom från trycket
den

utfärdad den 16 juni 2011.

Regeringen föreskriver följande.

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Uppgifter

2 § Av 16 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion framgår att det inom länsstyrelserna i Stockholms, Skåne, Östergötlands, Västra Götalands, Dalarnas, Västerbottens och Västernorrlands län ska finnas en miljöprövningsdelegation.

3 § En miljöprövningsdelegation är ett organ för länsstyrelsens prövning av ärenden om

1. tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 8 § miljöbalken eller föreskrifter som meddelats med stöd av den paragrafen,

2. återkallelse av tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 24 kap. 3 § miljöbalken, och

3. omprövning av tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller ändring eller upphävande av villkor eller andra bestämmelser i ett sådant tillstånd enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Prövningsområden

4 § Prövningsområdet för Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Stockholms län omfattar Stockholms, Södermanlands, Uppsala och Gotlands län.

5 § Prövningsområdet för Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne län omfattar Skåne, Blekinge, Kalmar och Kronobergs län.

6 § Prövningsområdet för Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Östergötlands län omfattar Östergötlands och Jönköpings län.

7 § Prövningsområdet för Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län omfattar Västra Götalands, Hallands och Värmlands län.

SFS

8 § Prövningsområdet för Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Dalarnas län omfattar Dalarnas, Västmanlands och Örebro län.

9 § Prövningsområdet för Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län omfattar Norrbottens och Västerbottens län.

10 § Prövningsområdet för Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län omfattar Västernorrlands, Gävleborgs och Jämtlands län.

Sammansättning

11 § Miljöprövningsdelegationen ska bestå av en ordförande samt så många ersättare för ordföranden och miljöszakunniga som behövs för verksamheten.

Ordföranden och dennes ersättare ska vara jurister med domarerfarenhet och ha särskild erfarenhet av miljöfrågor och andra frågor som behandlas i miljöbalken.

De miljöszakunniga ska ha teknisk eller naturvetenskaplig utbildning och ha särskild erfarenhet av frågor om skydd för människors hälsa och miljön.

12 § Ordföranden och dennes ersättare utses av regeringen för en bestämd tid efter anmälan av landshövdingen.

Länsstyrelsen utser de miljöszakunniga efter samråd med ordföranden.

13 § När miljöprövningsdelegationen prövar ett ärende ska den bestå av ordföranden eller en ersättare för denne och en miljöszakunnig.

Handläggningen av ärenden

14 § Ärenden som avses i 3 § prövas av den miljöprövningsdelegation inom vars prövningsområde verksamheten i huvudsak bedrivs eller avses att bedrivs.

15 § Ärendena ska beredas av någon som är anställd av länsstyrelsen i det län där miljöprövningsdelegationen finns.

För tiden före den 1 januari 2014 ska dock beredningen fördelas mellan länsstyrelserna inom miljöprövningsdelegationens prövningsområde så att anpassningen till en koncentrerad beredning i enlighet med första stycket blir resurseffektiv. Länsstyrelsen i det län där miljöprövningsdelegationen finns ska samråda med länsstyrelserna inom delegationens prövningsområde om hur beredningen ska ske.

16 § Beredningen av ärenden ska ske i samråd med ordföranden eller dennes ersättare.

17 § Vid tjänstgöring utanför miljöprövningsdelegationen får ordföranden eller dennes ersättare inte besluta i eller delta i handläggningen av ärenden som avser

UTKAST

SFS

1. yttranden till en mark- och miljödomstol i mål om miljöfarliga verksamheter som domstolen prövar i första instans,
2. tillsyn över miljöfarliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § miljöbalken,
3. yttranden i ärenden enligt 17 kap. miljöbalken, och
4. verksamheter som kan komma att prövas av miljöprövningsdelegationen.

18 § Vid tillämpning av 22 kap. 6 § miljöbalken och 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får ordföranden eller dennes ersättare inte företräda länsstyrelsen inför en mark- och miljödomstol som den enskildes motpart.

19 § Om en miljöskakkunnig har deltagit i ett beslut av miljöprövningsdelegationen, får han eller hon inte

1. delta i handläggningen av ett ärende som avser att beslutet följs, eller
2. företräda länsstyrelsen inför en mark- och miljödomstol som den enskildes motpart.

20 § Innan miljöprövningsdelegationen beslutar i ett ärende som avses i 3 §, ska delegationen ge länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivas tillfälle att yttra sig.

Beslutsfattande

21 § Ordföranden eller dennes ersättare får ensam vidta förberedande åtgärder och besluta om avskrivning i ärenden som handläggs av miljöprövningsdelegationen. Beslut i övriga frågor fattas av ordföranden, eller dennes ersättare, och den miljöskakkunnige gemensamt. Om de inte kan enas, gäller den mening som företräds av ordföranden eller dennes ersättare.

Andra föredragande än ordföranden, dennes ersättare eller den miljöskakkunnige har inte rätt att delta i miljöprövningsdelegationens beslut.

22 § Protokoll ska föras över sammanträden där miljöprövningsdelegationen beslutar i ärenden som avses i 3 §.

Samverkan och samråd

23 § Miljöprövningsdelegationerna ska samverka och samråda med varandra i frågor som är gemensamma för deras verksamheter.

Övriga bestämmelser

24 § Ytterligare bestämmelser om handläggningen av ärenden finns i 19 kap. miljöbalken.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2012.

Förordning om ändring i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion;

SFS

Utkom från trycket
den

utfärdad den 16 juni 2011

Regeringen föreskriver i fråga om förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

dels att 17–21 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 15 och 16 §§ ska ha följande lydelse.

15 §¹ För sådan miljöprövningsdelegation, vattenmyndighet, kampsportsdelegation och viltförvaltningsdelegation som avses i 16, 22–30 och 38–40 a §§ ska det för organisationen och verksamheten finnas en särskild arbetsordning eller ett särskilt beslut.

16 § Inom länsstyrelserna i Stockholms, Skåne, Östergötlands, Västra Götalands, Dalarnas, Västerbottens och Västernorrlands län ska det finnas en miljöprövningsdelegation, vars uppgifter framgår av förordningen (2011:000) om miljöprövningsdelegationer.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2012.

¹ Senaste lydelse 2009:1475.